

Interfederaal Gelijkekansencentrum
Centre inter fédéral pour l'égalité des chances
Interföderales Zentrum für Chancengleichheit

Advies (nr. 320) van 06/03/2023¹

Rekening houden met personen met een handicap in de ordonnantie houdende organisatie van het parkeerbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

Samenvatting

Begin juli 2022 keurde het Brussels Parlement de nieuwe ordonnantie houdende organisatie van het parkeerbeleid goed. De nieuwe tekst maakt gratis parkeren voor personen met een handicap voortaan afhankelijk van een digitale registratie. Die tekst geldt in de gemeenten waar Parking.brussels belast is met de controle, maar ook in de andere Brusselse gemeenten die beslissen om een scanwagen te gebruiken. Personen met een handicap die niet digitaal geregistreerd zijn, moeten na deze wijziging het vaste bedrag betalen zonder de mogelijkheid om het aan te vechten en het ongedaan te maken. Unia maakt zich zorgen over de negatieve gevolgen van deze wetswijziging, die het beschermingsniveau voor personen met een handicap verlaagt.

Na een beschrijving van de context van de wetswijziging analyseert Unia de nieuwe modaliteiten waaraan personen met een handicap moeten voldoen om gratis te kunnen parkeren in het licht van internationale en grondwettelijke beginselen. Vervolgens formuleert het aanbevelingen met het oog op een eventuele herziening van artikel 19 van de ordonnantie.

Inhoud

Rekening houden met personen met een handicap in de ordonnantie houdende organisatie van het parkeerbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.....	0
1 Context	2
1.1 <i>Automatisering van de parkeercontrole en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap...</i>	2
1.2 <i>De casus van het Brussels Gewest.....</i>	2
1.3 <i>Eerste bevindingen en aanbevelingen.....</i>	3
1.4 <i>Gerechtelijke stappen</i>	4
2 De ordonnantie houdende organisatie van het parkeerbeleid herzien.....	5

¹ Het samenwerkingsakkoord van 12 juni 2013 tussen de federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen voor de oprichting van het Interfederaal Centrum voor Gelijke Kansen en Bestrijding van Discriminatie en Racisme verleent Unia met name de bevoegdheid om "onafhankelijke adviezen en aanbevelingen te richten tot elke overheid ter verbetering van de reglementering en de wetgeving" (art. 5).

2.1	<i>Analyse van de ordonnantie</i>	5
2.1.1	Lezing en interpretatie van artikel 19	5
2.1.2	De nieuwe bepalingen in het licht van internationale en constitutionele beginselen	7
2.2	<i>Adviezen en aanbevelingen van Unia</i>	8
2.2.1	Gratis parkeren aan extra voorwaarden onderworpen en geen bezwaarmogelijkheden	9
2.2.2	Het gebrek aan universele toegankelijkheid van digitale modaliteiten	9
2.2.3	Geen afstemming van digitale registratiemodaliteiten	10
2.2.4	Geen overleg met de sector	11
3	Wettelijke referenties	12
3.1	<i>Ordonnantie houdende de organisatie van het parkeerbeleid</i>	12
3.2	<i>Grondwet (art. 10, 11 en 22ter)</i>	13
3.3	<i>Ordonnantie antidiscriminatie</i>	13
3.4	<i>Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap</i>	14
3.5	<i>Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, aangenomen op 7 december 2000</i>	15
3.6	<i>Europees Sociaal Handvest, goedgekeurd op 18 oktober 1961 en herzien op 3 mei 1996</i>	15
3.7	<i>Aanbeveling van de Raad van de Europese Unie van 4 juni 1998 inzake een parkeerkaart voor mensen met een handicap</i>	15
4	Contactpersonen Unia	15

1 Context

1.1 Automatisering van de parkeercontrole en de Europese parkeerkaart voor personen met een handicap

Steeds meer steden in België gaan over tot automatische parkeercontrole met scanwagens. Een scanwagen is een voertuig uitgerust met camera's die geparkeerde auto's systematisch controleren door hun nummerplaat te scannen. Dit brengt mee dat iemand die zijn/haar auto wil parkeren, zijn/haar nummerplaat moet opgeven wanneer hij/zij het parkeergeld aan een parkeerautomaat of via een app betaalt. De gegevens die de scanwagen verzamelt, worden vervolgens gekruist met de gegevens die via parkeerautomaten of de app zijn verzameld, om na te gaan of er voor het parkeren is betaald of dat de persoon gratis mag parkeren.

In tal van Belgische steden en gemeenten en in het hele Brusselse Gewest kunnen personen met een handicap die houder zijn van een Europese parkeerkaart, gratis parkeren op straat, ook op plaatsen die niet specifiek voor personen met een handicap zijn voorbehouden. Gratis parkeren buiten de voorbehouden plaatsen is om tal van redenen belangrijk. We verwijzen voor meer informatie naar onze aanbeveling van februari 2021 over 'rekening houden met mensen met een handicap bij automatische parkeercontrole'.²

De Europese parkeerkaart voor personen met een handicap is gelinkt aan het individueel recht van een persoon. Die kan er gebruik van maken als hij/zij zijn/haar eigen voertuig bestuurt, maar ook als die persoon meerijdt met een familielid, een vriend, een instantie, een vereniging of een professional.

Al snel is duidelijk waar het struikelblok zit: de scanwagen scant nummerplaten, maar personen met een handicap beschikken over individuele rechten, die niet gelinkt zijn aan een nummerplaat.

De controle met scanwagens loopt zo aan tegen het feit dat de Europese parkeerkaart een persoon een individueel recht verleent.

In de praktijk leidt het inzetten van scanwagens ertoe dat van houders van een parkeerkaart onterecht retributies worden geëist en dat ze die vervolgens moeten aanvechten, als ze daartoe al de middelen hebben.

Unia heeft snel contact opgenomen met de steden die dit systeem gebruiken en met organisaties zoals het Brusselse gewestelijke parkeeragentschap om hen te wijzen op de gevolgen van hun nieuwe systeem voor de uitoefening van rechten door personen met een handicap.

1.2 De casus van het Brussels Gewest

Voor de invoering van controles met scanwagens moest een persoon met een handicap die gratis in het Brussels Gewest wilde parkeren, bestuurder of passagier zijn van het geparkeerde voertuig en zijn/haar parkeerkaart zichtbaar achter de voorruit plaatsen.

Unia en organisaties die personen met een handicap vertegenwoordigen, wezen de Gewestelijke Mobiliteitscommissie - Afdeling PBM al in 2017 op de mogelijke problemen van parkeercontroles met scanwagens voor personen met een handicap.

Het gewestelijk parkeeragentschap Parking.brussels heeft hier echter geen rekening mee gehouden.

² Aanbeveling nr. 261 van 2 februari 2021 over 'rekening houden met mensen met een handicap bij automatische parkeercontrole', p. 2 Online beschikbaar op: https://www.unia.be/files/Documenten/Aanbevelingen-advies/Aanbeveling_n%C2%B0261_scan_car.pdf

De controle door de scanwageng werd volgens het agentschap immers systematisch gevolgd door een menselijke controle om de eventuele aanwezigheid van een Europese parkeerkaart na te gaan.

Gelet op de vele retributies die vanaf 2020 naar personen met een handicap zijn verstuurd, moeten we vaststellen dat die menselijke controles sterk zijn teruggeschroefd of afgeschaft. Volgens het parkeeragentschap werd er enkel controle uitgevoerd op basis van de door de scanwageng gemaakte foto's. Die controle bleek echter niet te volstaan, want personen met een handicap die houder waren van een Europese parkeerkaart en voldeden aan de voorwaarden van de parkeerordonnantie, moesten toch een retributie betalen.

Tussen augustus 2020 en eind december 2020 moest Parking.brussels maar liefst **7714 retributies** annuleren die onterecht waren opgelegd aan personen met een handicap die houder zijn van een parkeerkaart. Dat zijn er gemiddeld meer dan twintig per dag. Let wel: het gaat hier enkel om cijfers over retributies die effectief werden aangevochten door personen met een handicap. Wellicht hebben heel wat personen die niet op de hoogte waren van hun rechten, de retributie betaald. Unia heeft ook meldingen ontvangen van houders van een parkeerkaart die de retributie niet hebben aangevochten omdat ze zich in hun recht waanden. Daarop ontvingen ze aanmaningen of werden ze zelfs door gerechtsdeurwaarders in gebreke gesteld. In een aantal gevallen werden er aanmaningen en deurwaardersexploten verstuurd, ook al was de retributie reeds aangevochten.

1.3 Eerste bevindingen en aanbevelingen

Al in 2017 waarschuwde Unia de Brusselse autoriteiten voor mogelijke problemen met het systeem van scanwagengs en wees het op de noodzaak om inclusieve oplossingen aan te bieden, zodat personen met een handicap gratis kunnen parkeren. Na analyse van het systeem van voorafgaande registratie (*white list*) dat sommige steden invoerden, publiceerde Unia hierover in februari 2021 een aanbeveling³. In deze aanbeveling werd de overheden verzocht om:

1. **Alternatieve en/of bijkomende oplossingen voor voorafgaande registratie uit te werken.** Unia vraagt om alternatieve en/of bijkomende oplossingen uit te werken die de rechten van personen met een handicap waarborgen en tegelijk een efficiënte parkeercontrole mogelijk maken.
2. **Te overleggen met alle betrokken partijen en de maatregelen in heel België op elkaar af te stemmen.** Unia raadt net als de Nationale Hoge Raad voor Personen met een Handicap (NHRPH) aan om de maatregelen die gemeenten in heel België nemen, op elkaar af te stemmen, zodat een persoon met een handicap die een gemeente bezoekt, niet vooraf formaliteiten hoeft te vervullen die zijn persoonlijke mobiliteit beperken.
3. **Te consulteren.** Unia raadt aan om personen met een handicap via adviesraden en organisaties die hen vertegenwoordigen, te betrekken bij de denkoefening van de overheid. Unia beveelt ook aan om het voorstel van advies voor te leggen aan organisaties die personen met een handicap vertegenwoordigen, de Gegevensbeschermingsautoriteit en Unia.
4. **Te verzekeren dat het nieuwe systeem niet terugkomt op eerder verworven rechten.** Gratis parkeren moet mogelijk blijven voor iedereen die houder is van een parkeerkaart, ook op plaatsen die niet voor personen met een handicap zijn voorbehouden.
5. **In te zetten op passende en effectieve communicatie.** Unia raadt overheden aan om te zorgen voor duidelijke en toegankelijke communicatie over parkeermodaliteiten, zowel op parkeerautomaten als op gemeentelijke websites.

³ [Ibid., p. 5](#)

1.4 Gerechtelijke stappen

Unia ontving al in 2020 meldingen van personen met een handicap die parkeerretributies van Parking.brussels ontvingen, hoewel ze zich hielden aan de geldende regels in het Brussels Gewest om gratis te kunnen parkeren: ze hadden hun parkeerkaart achter de voorruit geplaatst en maakten zelf (als bestuurder of passagier) gebruik van het voertuig. De personen met een handicap moesten deze retributie aanvechten. Een aantal deed dit, anderen niet omdat ze meenden in hun recht te zijn of omdat ze niet over voldoende informatie beschikten. Tot de deurwaarders aan hun deur stonden om de betaling van de retributie te eisen.

Naar aanleiding hiervan nam Unia eind 2020 contact op met Parking.brussels. Die beloofde om tegen de zomer van 2021 maatregelen te nemen. Naast de invoering van een *white list* in maart 2021 (een gedeeltelijke oplossing waarover Unia een standpunt inneemt in zijn aanbeveling nr. 261) nam het parkeeragentschap echter geen verdere maatregelen om het recht van personen met een handicap op gratis parkeren te waarborgen. Unia stelde Parking.brussels daarop in gebreke en eiste dat het maatregelen nam. In afwachting daarvan vroeg Unia het parkeeragentschap om de analyse van de scanwagens ter plekke laten controleren door ambtenaren van Parking.brussels (te voet, per fiets of per scooter).

Omdat een bevredigende en toegankelijke oplossing binnen een redelijke termijn uitbleef, spande Unia in het najaar van 2021 een rechtszaak aan.

Op 2 mei 2022 [oordeelde de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg van Brussel in zijn besluit dat het automatische systeem voor parkeercontrole](#) – zoals georganiseerd door Parking.brussels met scanwagens – tot indirecte discriminatie op basis van een handicap leidt. De door het agentschap ingevoerde controle vereiste volgens de rechter meer stappen dan degene die in federale en gewestelijke wetgeving waren vastgelegd.

De rechtbank zei hierover het volgende: "*Krachtens artikel 39, § 2 van de ordonnantie van 22 januari 2009, gelezen samen met art. 72 van het Brussels besluit van 18 juli 2013, met artikelen 27.4 en 27bis van de Wegcode en met artikel 5 van het ministerieel besluit van 7 mei 1999, is dit recht op gratis parkeren slechts aan drie voorwaarden onderworpen: (i) het geparkeerde voertuig wordt gebruikt om een persoon met een handicap te vervoeren, al dan niet als bestuurder; (ii) deze persoon moet houder zijn van een geldige parkeerkaart voor personen met een handicap; en (iii) deze kaart moet vooraan in het voertuig worden geplaatst (in principe aan de binnenkant van de voorruit).*"⁴

De voorzitter van de rechtbank gelastte het agentschap een einde te maken aan deze discriminatie en alle nodige maatregelen te nemen zodat tot de voertuigen die door de scanwagens als in overtreding worden geïdentificeerd, geen voertuigen worden gerekend waar een parkeerkaart voor personen met een handicap achter de voorruit ligt. De rechter gaf het agentschap 4 maanden de tijd om het vonnis uit te voeren, op straffe van een dwangsom, en beval ook de betaling van een schadevergoeding van 1300 euro voor het slachtoffer.

⁴ Beschikking van de Franstalige rechtbank van eerste aanleg van Brussel, burgerlijke rechtbank, kamer voor zaken in kortgeding, 2 mei 2022, 21/6495/C, p. 23

2 De ordonnantie houdende organisatie van het parkeerbeleid herzien

Naar aanleiding van het vonnis hadden Unia en de CAWaB een verandering in de werkwijze van het gewestelijk parkeeragentschap verwacht. Hoewel die nieuwe methoden voor (pre)registratie bleef ontwikkelen, heeft het Brussels Gewest beslist om de modaliteiten voor het toekennen van gratis parkeren voor personen met een handicap te herzien in het kader van de huidige herziening van zijn parkeerordonnantie in het Brussels Parlement.

De geplande nieuwe bepalingen zorgden echter al snel voor heel wat bezorgdheden bij Unia en de CAWaB. Die namen meermaals contact op met de parlementsleden en met het kabinet van de minister van Mobiliteit om hen te wijzen op het problematische karakter van deze wijzigingen. De problematische artikelen van de ontwerpordonnantie werden echter niet bijgestuurd. De nieuwe ordonnantie⁵, die in juli 2022 werd goedgekeurd, maakt het gratis parkeren voor personen met een handicap voortaan afhankelijk van een digitale registratie. Deze regeling zou eerst op 8 maart 2023 in werking treden. De regering stelde de deadline echter met 4 maanden uit tot 8 juli.

2.1 Analyse van de ordonnantie

2.1.1 Lezing en interpretatie van artikel 19

"Art. 19. (...) § 2. De houders van een vrijstellingskaart bedoeld in artikel 18, lid 1, 4°, [nvdr: personen met een handicap] zijn niet onderworpen aan het verplichte gebruik van een parkeerschijf, noch aan de betaling van welkdanige retributie ook bedoeld in artikel 14, behalve als de Regering dit uitdrukkelijk uitsluit voor een welbepaalde gereguleerde zone.

De vrijstellingen bedoeld in het eerste lid gelden op voorwaarde dat een geldige parkeerkaart voor personen met een handicap is aangebracht op een zichtbare manier tegen de binnenkant en in het midden van de voorruit."

Het eerste lid waarborgt dat houders van een parkeerkaart het recht hebben om zowat overal op de weg gratis te parkeren, waar geen tijdsbeperking geldt. **Unia juicht het behoud van gratis parkeren voor personen met een handicap toe.**

Het gratis parkeren is voortaan echter onderworpen aan de voorwaarde dat de kaart in het midden en tegen de binnenkant van de voorruit is aangebracht. Het gaat hier om een nieuwe bepaling ten opzichte van de ordonnantie van 22 januari 2009.⁶ De Brusselse wetgever bepaalt voortaan hoe de kaart moet worden aangebracht. Voorheen gold alleen de Wegcode⁷ die enkel bepaalde dat de parkeerkaart aan de binnenkant van de voorruit moest worden aangebracht of, als er geen voorruit is, op het voorste gedeelte van het voertuig.⁸

⁵ Ordonnantie van 6 juli 2022 houdende organisatie van het parkeerbeleid en herdefiniëring van de opdrachten en beheerswijze van het Parkeeragentschap van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

⁶ Deze bepaalde in artikel 39, § 2: "De houders van een vrijstellingskaart zoals bedoeld in artikel 6, eerste lid, 4°, zijn niet onderworpen aan het verplichte gebruik van de parkeerschijf noch aan de betaling van de forfaitaire retributie zoals bedoeld in artikel 38, tenzij de regering dit uitdrukkelijk uitsluit voor een welbepaald gereguleerde zone."

⁷ Art. 27.4 van de Wegcode

⁸ De nieuwe bepaling is bedoeld om de kaart beter detecteerbaar te maken voor scanwagens. Er zijn wel enkele aandachtspunten. Het aanbrenge van de kaart in het midden kan tijdens het rijden het goede zicht beperken. De plaatsing kan ook problematisch zijn voor bestuurders met beperkte mobiliteit in hun armen. Bovendien vormt het aanbrenge tegen de voorruit een gevaar voor de vertrouwelijkheid van de informatie op de achterkant van de kaart. We wijzen er ook op dat de betere detecteerbaarheid niet is bewezen, voor zover ons bekend.

We kunnen in dit stadium concluderen dat het gratis parkeerbeleid voor personen met een handicap niet fundamenteel is veranderd. Als we kijken naar de eerste twee paragrafen, blijft parkeren gratis, met als enige voorwaarde dat de kaart zichtbaar en in het midden van de voorruit moet worden aangebracht.

Wanneer we verder lezen, stellen we echter in een van de volgende paragrafen vast dat het aanbrengen van de kaart niet volstaat.

Bijkomende voorwaarden in gemeenten waar het parkeeragentschap instaat voor het parkeerbeheer

Artikel 19, lid 3 van de ordonnantie luidt als volgt: "*In de gemeenten die de controle- en inningsopdrachten hebben overgedragen overeenkomstig artikel 15, paragraaf 2, verzekert het Parkeeragentschap het daadwerkelijke genot van de in het eerste lid bedoelde vrijstellingen op grond van de volgende bijkomende digitale modaliteiten:*

1° de inschrijving van de nummerplaat van het voertuig in een gedigitaliseerde lijst van vrijgestelde voertuigen die het Parkeeragentschap bijhoudt;

2° een kosteloos gedigitaliseerd parkeerrecht dat per parkeerbeurt van het voertuig kan worden verworven door middel van de parkeerautomaat;

3° een kosteloos gedigitaliseerd parkeerrecht dat per parkeerbeurt van het voertuig kan worden verworven met de andere digitale middelen die het Parkeeragentschap ter beschikking stelt, zoals een app, een sms of een webpagina;

4° elke aanvullende modaliteit die door de Regering wordt aangenomen."»

De verordening legt daarom 'bijkomende digitale modaliteiten' vast om het genot van de in lid 1 bedoelde vrijstellingen te waarborgen. Dit betekent dat om gratis of onbeperkt te kunnen parkeren in gemeenten die hun parkeerbeheer aan Parking.brussels hebben toevertrouwd, personen met een handicap moeten gebruikmaken van een bijkomende digitale modaliteit.

Bij het lezen van lid 3 kun je besluiten dat het om een mogelijkheid gaat om het recht op gratis parkeren te kunnen uitoefenen en niet om een voorwaarde. Als je echter wat verder leest...

*"Art. 19, § 2 (...) In de gemeenten bedoeld in paragraaf 3 (nvr: die het parkeerbeheer aan Parking.brussels hebben toevertrouwd) en de gemeenten bedoeld in lid 6 die een digitaal parkeerrecht hebben ingevoerd, **geeft enkel het aanbrengen van de gehandicaptenparkeerkaart aan de binnenkant van de voorruit op zich geen recht op de vrijstellingen bedoeld in het eerste lid.**"*»

In zijn geheel stelt artikel 19 gratis parkeren duidelijk afhankelijk van het gebruik van een van de bijkomende digitale modaliteiten, zowel in gemeenten die hun parkeerbeheer aan Parking.brussels hebben toevertrouwd, als in andere gemeenten die een digitaal parkeerrecht hebben ingevoerd.

Bijkomende voorwaarden in gemeenten die zelf instaan voor hun parkeerbeheer.

Het gaat hier om de gemeenten bedoeld in paragraaf 6, die als volgt luidt: "*Elke gemeente die de controle- en inningsopdrachten niet overeenkomstig artikel 15, § 2, aan het Parkeeragentschap heeft overgedragen, kan, voor de houders van een parkeerkaart voor personen met een handicap digitale parkeerrechten invoeren door middel van haar gemeentelijk aanvullend parkeerretributiereglement. Onverminderd de bepalingen van deze ordonnantie en de besluiten tot uitvoering ervan, kan de gemeente met betrekking tot deze digitale parkeerrechten de toepasselijke procedures en modaliteiten bepalen."*»

De gemeenten kunnen dus digitaal parkeerrechten invoeren en hebben een zekere vrijheid qua procedures en toepasselijke modaliteiten. De wetgeving vereist dus geen afstemming van de maatregelen. De enige afstemming is dat ze compatibel moet zijn met "*de normen van het beheerplatform voor parkeerrechten dat door het Agentschap is ingevoerd.*"

De rest van het artikel luidt als volgt: "*De gemeente die de controle- en inningsopdrachten niet overeenkomstig artikel 15, § 2, aan het Parkeeragentschap heeft overgedragen, en die een systeem van parkeercontrole met scan-car wil invoeren, zal moeten beschikken over een instrument voor parkeercontrole op straat dat compatibel is met de normen*

van het beheerplatform voor parkeerrechten dat door het Agentschap is ingevoerd. De gemeente kan toegang krijgen tot de lijst van vrijgestelde voertuigen die door het Parkeeragentschap wordt bijgehouden."»

Ook voor deze gemeenten volstaat het aanbrengen van de kaart dus niet om als persoon met een handicap gratis te kunnen parkeren. Deze personen moeten gebruikmaken van een digitale registratiemodaliteit van de gemeente. De ordonnantie voorziet echter niet in richtlijnen, behalve de compatibiliteit met de normen van het platform van het parkeeragentschap.

In de praktijk betekent artikel 19 van de ordonnantie dat waar in het Brussels Gewest automatische parkeercontrole wordt gebruikt:

1. Het aanbrengen van **de Europese parkeerkaart niet volstaat om het vrijstellingsrecht te kunnen uitoefenen**, zoals bedoeld in paragraaf 1 (gratis en onbeperkt parkeren).
2. Het parkeeragentschap of de gemeenten **bijkomende maatregelen opleggen zonder dat deze praktijken op elkaar worden afgestemd**.
3. **Een persoon met een handicap** die parkeert en zijn kaart aanbrengt zonder gebruik te maken van een digitale modaliteit, **het risico loopt een retributie niet langer te kunnen aanvechten**, aangezien de gemeente of het parkeeragentschap hem of haar kan antwoorden dat hij/zij de bepalingen van de wetgeving niet heeft nageleefd.

2.1.2 De nieuwe bepalingen in het licht van internationale en constitutionele beginselen

België en de deelstaten hebben het verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap geratificeerd. Dit verdrag legt een reeks bepalingen vast die bindend zijn voor de verdragsluitende staten. Zij beloven ervoor te zorgen dat personen met een handicap van de mensenrechten kunnen genieten. Ze ijveren ook voor hun inclusie in alle domeinen van het maatschappelijk leven.

Het is belangrijk om vooreerst te verwijzen naar artikel 4 van het verdrag: "*Artikel 4. Algemene verplichtingen (...) Hiertoe verplichten zij zich: a. tot het aannemen van alle relevante wetgevende, administratieve en andere maatregelen voor de tenuitvoerlegging van de rechten die in dit verdrag erkend worden; b. tot het nemen van alle relevante maatregelen, met inbegrip van wetgeving, teneinde bestaande wetten, voorschriften, gebruiken en praktijken aan te passen, of af te schaffen die discriminatie vormen van personen met een handicap."*

Artikel 20 van het VN-verdrag gaat over de persoonlijke mobiliteit van personen met een handicap. Het luidt als volgt: "*Artikel 20. Persoonlijke mobiliteit. De staten die partij zijn nemen alle doeltreffende maatregelen om de persoonlijke mobiliteit van personen met een handicap met de grootst mogelijke mate van zelfstandigheid te waarborgen onder meer door: a. de persoonlijke mobiliteit van personen met een handicap te vergemakkelijken op de wijze en op het tijdstip van hun keuze en tegen een betaalbare prijs."*

Bij het lezen van deze twee artikelen wordt van de verdragsluitende overheidsinstanties verwacht dat zij alle - ook wetgevende - maatregelen nemen om de persoonlijke mobiliteit van personen met een handicap te bevorderen.

Bovendien moet alle wetgeving overeenstemmen met de beginselen van de Grondwet. Drie artikelen van de Grondwet zijn in dat opzicht uiterst relevant: artikelen 10 en 11 en artikel 22ter.

Art. 10: "*Er is in de Staat geen onderscheid van standen. De Belgen zijn gelijk voor de wet.*" (...) » Art. 11: "*Het genot van de rechten en vrijheden aan de Belgen toegekend moet zonder discriminatie verzekerd worden. Te dien einde waarborgen de wet en het decreet inzonderheid de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden.*" Het beginsel van gelijkheid en non-discriminatie, gewaarborgd door artikelen 10 en 11 van de Grondwet, verbiedt niet alleen de verschillende behandeling, zonder redelijke rechtvaardiging, van categorieën van personen die zich in gelijkaardige situaties bevinden,⁹ maar "*verzet zich [ook] tegen de gelijke behandeling, zonder*

⁹ R. ERGEC, *Convention européenne des droits de l'homme*, Brussel, Bruylant, 2014, p. 147

duidelijke redelijke rechtvaardiging, van categorieën personen die zich in situaties bevinden die ten aanzien van de maatregel in kwestie wezenlijk verschillen."¹⁰

Artikel 22ter: "*Iedere persoon met een handicap heeft recht op volledige inclusie in de samenleving, met inbegrip van het recht op redelijke aanpassingen. De wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel waarborgen de bescherming van dat recht.*"

De doelstelling inzake de maatschappelijke inclusie van personen met een handicap en het non-discriminatie beginsel zijn grondwettelijk verankerd. De overheid belooft, eens te meer, in te zetten op inclusieve regelingen voor personen met een handicap, die rekening houden met de specifieke behoeften van deze doelgroepen.

Gelet op de in de Grondwet en het VN-Verdrag opgenomen beginselen wordt van de Brusselse wetgever verwacht dat bij een wijziging van de ordonnantie vooropstaat dat **de persoonlijke mobiliteit van mensen met een handicap gemakkelijker wordt gemaakt** om hun volledige inclusie in de samenleving te garanderen.

Belangrijk is ook om te herinneren aan het standstillbeginsel dat uit artikel 22ter van de Grondwet voortvloeit.

Aan de economische, sociale en culturele rechten van artikel 23 van de Grondwet is een standstilleffect verbonden dat "*overheden verbiedt om wetten uit te vaardigen die aan gewaarborgde rechten raken en het verworven beschermingsniveau verlagen.*"¹¹ Net als artikel 23 van de Grondwet heeft ook artikel 22ter een in alle opzichten vergelijkbaar standstilleffect, dat vergelijkbaar is met de positieve verplichtingen die voortvloeien uit de grondrechten.¹²

De standstillverplichting is geschonden als een significante vermindering van het beschermingsniveau wordt vastgesteld en de aangevoerde motieven niet stroken met het algemeen belang.

In dit geval kan er door het opleggen van aanvullende voorwaarden om gratis te kunnen parkeren, sprake zijn van een forse inperking van het in het VN-Verdrag opgenomen recht op mobiliteit.

2.2 Adviezen en aanbevelingen van Unia

Gelet op het voorgaande is artikel 19 van de ordonnantie volgens Unia niet in overeenstemming met de beginselen van het VN-Verdrag en met artikelen 10, 11 en 22ter van de Grondwet. Om de volgende redenen is het ook in strijd met het standstillbeginsel:

- 1) Het onderwerpt gratis parkeren in het Brussels Gewest aan extra voorwaarden, het voegt een belemmering toe aan de persoonlijke mobiliteit van personen met een handicap en beperkt of elimineert de mogelijkheden om bezwaar in te dienen;
- 2) Het waarborgt de universele toegankelijkheid van digitale registratiemethoden niet;
- 3) Het leidt er niet toe dat de procedures in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest op elkaar worden afgestemd en effent het pad niet voor een federale oplossing;
- 4) Het werd in urgentie gewijzigd, zonder overleg met de sector.

¹⁰ Vaste rechtspraak sinds het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 4/92 van 23 januari 1992. Zie onder andere Grondwettelijk Hof, arrest nr. 135/2016 van 20 oktober 2016

¹¹ I. HACHEZ, 'L'effet de *standstill* : le pari des droits économiques, sociaux et culturels ?', *Administration publique*, 2000, p. 30

¹² Zie in dit verband ook I. HACHEZ, 'La consécration constitutionnelle du droit à l'inclusion des personnes en situation de handicap (art. 22ter) : de la duplication du cadre juridique au dessin de politiques publiques', *op. cit.*, spec. p. 23

2.2.1 Gratis parkeren aan extra voorwaarden onderworpen en geen bezwaarmogelijkheden

De herziening van de ordonnantie heeft tot gevolg dat exact dezelfde verplichtingen worden opgelegd die de rechter eerder vaststelde, maar dat deze nu bij wet zijn vastgelegd en niet langer alleen door het gewestelijk parkeeragentschap zijn ingevoerd.

Het enige wat verandert, is dat er geen verweer mogelijk is zodra de digitale tools beschikbaar zijn en verplicht worden gesteld. **In principe kan een persoon met een handicap een retributie dan niet meer aanvechten als hij/zij zich niet met een van de beschikbare tools heeft geregistreerd.** Bijgevolg zijn preventieve maatregelen **voortaan verplicht** om voor gratis parkeren in aanmerking te komen.

In haar aanbeveling nr. 262 pleit Unia voor het aanbieden van een reeks toegankelijke oplossingen om het recht op mobiliteit van personen met een handicap, opgenomen in het VN-Verdrag, te garanderen in combinatie met controle via een scanwagen. Unia maakt wel duidelijk dat het resoluut gekant is tegen het onderwerpen van gratis parkeren voor personen met een handicap aan **extra verplichte voorwaarden**.

Hoewel de rechtbank van eerste aanleg alle bijkomende maatregelen afwijst, aanvaardt Unia dat digitale registratiemogelijkheden voor personen met ene handicap worden aangeboden en vastgelegd in een ordonnantie, **op voorwaarde dat die optioneel zijn**. Wanneer iemand dus geen gebruik maakt van deze bijkomende modaliteiten, mogen het parkeeragentschap of de gemeente niet weigeren om de retributie te annuleren.

Unia raadt daarom aan:

- Om in artikel 19 het volgende lid te schrappen: "In de gemeenten bedoeld in lid 3 (nvdr: die het parkeerbeheer aan Parking.brussels hebben toevertrouwd) en de gemeenten bedoeld in lid 6, die een digitaal parkeerrecht hebben ingevoerd, **geeft enkel het aanbrengen van de gehandicaptenparkeerkaart aan de binnenkant van de voorruit op zich geen recht op de vrijstellingen bedoeld in het eerste lid.**";
- Om een vermelding toe te voegen die bepaalt dat personen met een handicap die om welke reden ook geen digitaal parkeerrecht hebben kunnen verwerven, hun retributie moeten kunnen aanvechten, zonder dat ze die vooraf hoeven te betalen.
- Goed te communiceren met de houders van een parkeerkaart om hen bewust te maken van de potentiële voordelen van de aanvullende digitale modaliteiten en om het gebruik ervan aan te moedigen zonder ze verplicht te stellen.

2.2.2 Het gebrek aan universele toegankelijkheid van digitale modaliteiten

Unia en de CAWaB hebben herhaaldelijk hun bezorgdheid geuit over de toegankelijkheid van de aanvullende digitale modaliteiten die Parking.brussels invoert. In overeenstemming met het VN-Verdrag moeten personen met een handicap op een **autonome manier** toegang hebben tot en gebruik kunnen maken van de verschillende modaliteiten die hiervoor zijn ontwikkeld.

Volgens onze informatie moest er tegen eind februari 2023 een audit van de toegankelijkheid van parkeermeters zijn doorgevoerd. De app om online een digitaal recht te registreren, heeft nog steeds geen Anysurfer-label. De toegankelijkheid van de gebruikte tools is met andere woorden tot vandaag niet gewaarborgd.

Bovendien zijn voor de aangeboden bijkomende modaliteiten (whitelist, parkeermeters, app, website enz.) digitale vaardigheden vereist. Volgens de Barometer Digitale Inclusie van de Koning Boudewijnstichting¹³ is zowat de helft van de bevolking digitaal kwetsbaar. Statbel geeft aan dat personen met een handicap meer met de digitale kloof

¹³ Koning Boudewijnstichting, Barometer Digitale Inclusie 2022, Brussel, september 2022

worden geconfronteerd dan de rest van de bevolking.¹⁴ Momenteel is het nog steeds onmogelijk om zich direct per sms of telefonisch te registreren.

Uit de discussie tijdens de plenaire zitting van 1 juli blijkt dat de aanvullende bepalingen niet ideaal zijn: "*Verskillende sprekers stelden vragen over mensen met beperkte mobiliteit. Ik herinner er hier aan dat de ordonnantie uitdrukkelijk gratis parkeren garandeert aan houders van een parkeerkaart voor mensen met een handicap. Er is ook veel overleg geweest met Unia en het CAWAB en ik stel hun betrokkenheid bij dit debat dan ook op prijs. Ik dank de leden ook voor het zoeken naar betere oplossingen via de voorgestelde amendementen. Ik sluit mij ook aan bij het standpunt van dhr. Loewenstein, dat wordt gedeeld door dhr. Verstraete: de voorgestelde tekst is de beste optie die op dit ogenblik mogelijk is met de huidige instrumenten. We moeten echter een open geest bewaren. Als er op federaal niveau of elders een makkelijkere oplossing komt om gratis parkeren voor mensen met een beperkte mobiliteit te garanderen, zullen wij die toepassen. Sommige leden hebben ook beloofd om de ordonnantie in de toekomst in die zin bij te sturen.*" [eigen onderstreping]¹⁵

Deze laatste zin maakt duidelijk dat er geen 'gemakkelijke' of ideale oplossingen zijn.

Er rijzen ook vragen of de lijsten die het parkeeragentschap en de gemeenten bijhouden, in overeenstemming zijn met de AVG. We wijzen erop dat bij de wijziging van artikel 19 geen advies is gevraagd bij de Gegevensbeschermingsautoriteit of de Raad van State.

Unia raadt daarom aan om:

- een commissie van experts op het vlak toegankelijkheid aan te stellen om aan te tonen dat de parkeerautomaten (zowel het apparaat als de software) volledig zelfstandig toegankelijk zijn;
- een vereniging met expertise op het vlak van digitale toegankelijkheid aan te stellen om aan te tonen dat de applicatie en de website waar mensen zich moeten registreren, toegankelijk zijn;
- om bij wet de toegankelijkheid van digitale oplossingen en een niet-digitale registratie-oplossing te eisen (bv.: telefoon of sms);
- het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit in te winnen of de gedigitaliseerde lijsten in overeenstemming zijn met de AVG.

2.2.3 Geen afstemming van digitale registratiemodaliteiten

De ordonnantie bepaalt nu dat de voorwaarden voor het verkrijgen van een gratis digitaal parkeerrecht kunnen variëren, afhankelijk van de modaliteiten die het parkeeragentschap of de gemeenten hanteren. Momenteel houden Brussel-Stad, Parking.brussels, Sint-Lambrechts-Woluwe en Ukkel er vier verschillende praktijken op na. Het agentschap staat momenteel in voor het parkeerbeheer in 10 van de 19 gemeenten in het Brussels Gewest. Als de 9 andere gemeenten digitale rechten invoeren, kunnen we in een situatie belanden waarin personen met een handicap zich op 10 verschillende manieren moeten registreren in het Brussels Gewest. De 9 gemeenten die instaan voor hun eigen parkeerbeheer kunnen immers beslissen om gratis parkeren alleen toe te staan voor wie zich op hun eigen white list registreert.

Dit opbod aan praktijken is voor personen met een handicap onhoudbaar. Hoe kan men op voorhand weten in welke gemeente men uiteindelijk parkeert, aangezien de Brusselse gemeenten zo met elkaar zijn verweven? En waar vindt men informatie over de modaliteiten? Dit opbod aan regels in Brussel en bij uitbreiding in België maakt het

¹⁴ Volgens Statbel zijn er op digitaal vlak verschillen tussen de totale bevolking en mensen die door een handicap, ziekte of langdurige gezondheidsproblemen ernstig beperkt zijn in hun dagelijkse activiteiten. Zo heeft 6% van de bevolking tussen 16 en 64 jaar thuis geen toegang tot het internet, maar ligt dit percentage driemaal hoger bij mensen die sterke hinder ondervinden. Hetzelfde geldt voor het internetgebruik: slechts 81% van de mensen die ernstige hinder ervaren, is de afgelopen drie maanden op het internet geweest, tegenover 95% van de totale bevolking. Meer informatie is beschikbaar op: <https://statbel.fgov.be/nl/nieuws/3-december-internationale-dag-van-personen-met-een-handicap-0>.

¹⁵ Parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, Integraal verslag van de plenaire zitting van 1 juli 2022, p. 50

onmogelijk om alle personen met een handicap correcte informatie te bezorgen over de noodzaak om hun kenteken te registreren om gratis te kunnen parkeren. Voor wie niet over die informatie beschikt, zullen onvermijdelijk retributies volgen.

Unia pleit er in haar aanbeveling nr. 262 voor om de maatregelen in verband met automatische parkeercontrole¹⁶ op nationaal niveau op elkaar af te stemmen. De federale regering is met de gewesten en de verenigingen van steden en gemeenten een denkoefening gestart over de digitalisering van de parkeerkaart voor personen met een handicap. Het systeem moet eind 2023 operationeel zijn. **De ordonnantie voorziet in aanvullende modaliteiten die binnen enkele maanden mogelijk in strijd kunnen zijn met de oplossing die de federale regering uitwerkt.**

Unia raadt daarom aan:

- Om de registratiemodaliteiten van Parking.brussels en de andere Brusselse gemeenten die scanwagens gebruiken, op elkaar af te stemmen.
- Om te kiezen voor oplossingen die minder beperkend zijn voor personen met een handicap, zoals eventueel de federale oplossing, wanneer die wordt ingevoerd.

2.2.4 Geen overleg met de sector

Ondanks het feit dat de inwerkingtreding van de nieuwe regeling werd uitgesteld en de door de wetgever ingebouwde mogelijkheid om artikel 19 later te wijzigen, werd geen advies ingewonnen bij de Gewestelijke Mobiliteitscommissie - dienst PBM of bij de Brusselse Raad voor personen met een handicap. Er zijn nochtans verstrekende gevolgen voor personen met een handicap.

Het uitblijven van overleg druist in tegen het beginsel 'Niets over ons zonder ons', dat vervat zit in artikel 4 van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap, dat het volgende bepaalt: "3. *Bij de ontwikkeling en tenuitvoerlegging van wetgeving en beleid tot uitvoering van dit Verdrag en bij andere besluitvormingsprocessen betreffende aangelegenheden die betrekking hebben op personen met een handicap, plegen de staten die partij zijn nauw overleg met personen met een handicap, met inbegrip van kinderen met een handicap, en betrekken hen daar via hun representatieve organisaties actief bij.*"

Unia raadt daarom aan:

- Om bij de Gewestelijke Mobiliteitscommissie - dienst PBM en bij de Brusselse Raad voor personen met een handicap advies over de inhoud van artikel 19 in te winnen.
- Om diezelfde instanties te raadplegen wanneer er plannen zijn om de ordonnantie te herzien.

¹⁶ Aanbeveling nr. 261 van 2 februari 2021 over 'rekening houden met mensen met een handicap bij automatische parkeercontrole', p. 5 Online beschikbaar op: https://www.unia.be/files/Documenten/Aanbevelingen-advies/Aanbeveling_n%C2%B0261_scan_car.pdf

3 Wettelijke referenties

3.1 Ordonnantie houdende de organisatie van het parkeerbeleid

De ordonnantie van 6 juli 2022 houdende organisatie van het parkeerbeleid en herdefiniëring van de opdrachten en beheerswijze van het Parkeeragentschap van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest legt in artikel 19, § 2 de voorwaarden voor personen met een handicap vast om gratis te parkeren:

§ 2. De houders van een vrijstellingskaart bedoeld in artikel 18, lid 1, 4°, zijn niet onderworpen aan het verplichte gebruik van een parkeerschijf, noch aan de betaling van welkdanige retributie ook bedoeld in artikel 14, behalve indien de Regering dit uitdrukkelijk uitsluit voor een welbepaalde gereguleerde zone.

De vrijstellingen bedoeld in het eerste lid gelden op voorwaarde dat een geldige parkeerkaart voor personen met een handicap is aangebracht op een zichtbare manier tegen de binnenkant en in het midden van de voorruit.

In de gemeenten die de controle- en inningsopdrachten hebben overgedragen overeenkomstig artikel 15, paragraaf 2, verzekert het Parkeeragentschap het daadwerkelijke genot van de in het eerste lid bedoelde vrijstellingen op grond van de volgende bijkomende digitale modaliteiten:

1° de inschrijving van de nummerplaat van het voertuig in een gedigitaliseerde lijst van vrijgestelde voertuigen die het Parkeeragentschap bijhoudt;

2° een kosteloos gedigitaliseerd parkeerrecht dat per parkeerbeurt van het voertuig kan worden verworven door middel van de parkeerautomaat;

3° een kosteloos gedigitaliseerd parkeerrecht dat per parkeerbeurt van het voertuig kan worden verworven met de andere digitale middelen die het Parkeeragentschap ter beschikking stelt, zoals een app, een sms of een webpagina;

4° elke aanvullende modaliteit die door de Regering wordt aangenomen.

Het bestaan van de in het derde lid bedoelde digitale parkeerrechten kan worden gecontroleerd met behulp van digitale middelen, zoals een scanvoertuig.

De inschrijving op de lijst van vrijgestelde voertuigen geschiedt volgens de praktische modaliteiten die worden meegedeeld op de website van het Parkeeragentschap.

Elke gemeente die de controle- en inningsopdrachten niet overeenkomstig artikel 15, § 2, aan het Parkeeragentschap heeft overgedragen, kan, voor de houders van een parkeerkaart voor personen met een handicap digitale parkeerrechten invoeren door middel van haar gemeentelijk aanvullend parkeerretributiereglement. Onverminderd de bepalingen van deze ordonnantie en de besluiten tot uitvoering ervan, kan de gemeente met betrekking tot deze digitale parkeerrechten de toepasselijke procedures en modaliteiten bepalen.

De gemeente die de controle- en inningsopdrachten niet overeenkomstig artikel 15, § 2, aan het Parkeeragentschap heeft overgedragen, en die een systeem van parkeercontrole met scan-car wil invoeren, zal moeten beschikken over een instrument voor parkeercontrole op straat dat compatibel is met de normen van het beheersplatform voor parkeerrechten dat door het Agentschap is ingevoerd.

De gemeente kan toegang krijgen tot de lijst van vrijgestelde voertuigen die door het Parkeeragentschap wordt bijgehouden.

In de gemeenten bedoeld in lid 3 en de gemeenten bedoeld in lid 6 die een digitaal parkeerrecht hebben ingevoerd, geeft enkel het aanbrengen van de gehandicaptenparkeerkaart aan de binnenkant van de voorruit op zich geen recht op de vrijstellingen bedoeld in het eerste lid.

Wordt gestraft met een geldboete van 50 tot 100 euro:

1° degene die zich beroept op het recht op kosteloos parkeren dat voorzien wordt in het eerste lid door zich te beroepen op een ongeldige parkeerkaart voor personen met een handicap of door aanspraak te maken op het recht op gratis parkeren terwijl geen enkele houder van een parkeerkaart voor personen met een handicap de bestuurder is of vervoerd wordt;

2° degene die de opsporingen en vaststellingen bedoeld in het tiende lid verhindert of belemmert, of die weigert de door de in het tiende lid bedoelde personeelsleden gevraagde inlichtingen te verstrekken of bewust onjuiste of onvolledige informatie verstrekt.

De bepalingen van boek I van het Strafwetboek, inclusief hoofdstuk VII en artikel 85, zijn van toepassing op het in het vorige lid bedoelde misdrijven.

Onverminderd de bevoegdheden van de officieren van gerechtelijke politie, zijn de personeelsleden van het Parkeeragentschap en de personeelsleden van de gemeenten bedoeld in lid 6 die een digitaal parkeerrecht hebben ingevoerd, die daartoe door de Regering zijn aangesteld en die voldoen aan de minimumvoorwaarden bedoeld in artikel 21, § 4, tweede lid, van de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties, bevoegd om de in het achtste lid bedoelde misdrijven op te sporen en bij proces-verbaal vast te stellen. De genoemde personeelsleden mogen alle inlichtingen opvragen die betrekking hebben op die opsporingen en vaststellingen en iedere persoon ondervragen over elk feit waarvan de kennis nuttig is voor de uitvoering van hun opdracht en dat in verband staat met deze opsporingen en vaststellingen. Een afschrift van het proces-verbaal wordt binnen tien dagen na de vaststelling van het misdrijf aan de overtreder toegezonden.

3.2 Grondwet (art. 10, 11 en 22ter)

Artikel 10 van de Grondwet bepaalt: "Er is in de Staat geen onderscheid van standen. De Belgen zijn gelijk voor de wet; zij alleen zijn tot de burgerlijke en militaire bedieningen benoembaar, behoudens de uitzonderingen die voor bijzondere gevallen door een wet kunnen worden gesteld. De gelijkheid van vrouwen en mannen is gewaarborgd." »

Artikel 11 stelt: "Het genot van de rechten en vrijheden aan de Belgen toegekend moet zonder discriminatie verzekerd worden. Te dien einde waarborgen de wet en het decreet inzonderheid de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden." »

Artikel 22ter van de Grondwet bepaalt dat "Iedere persoon met een handicap heeft recht op volledige inclusie in de samenleving, met inbegrip van het recht op redelijke aanpassingen." Het tweede deel van artikel 22ter ("De wet, het decreet of de in artikel 134 bedoelde regel waarborgen de bescherming van dat recht ") legt positieve verplichtingen op aan de overheid. Elke wetgever moet, binnen zijn bevoegdheidsterrein, geleidelijk uitvoering geven aan het grondwettelijke recht op volledige inclusie van personen met een handicap. De wetgever wordt dus nadrukkelijk herinnerd aan de verplichtingen van het VN-verdrag: hij is verplicht wetten aan te nemen die structurele hervormingen doorvoeren om de belemmeringen voor de participatie van personen met een handicap weg te nemen.

3.3 Ordonnantie antidiscriminatie

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft op 5 oktober 2017 een nieuwe ordonnantie goedgekeurd die discriminatie in de sector van goederen en diensten verbiedt.

Naar analogie met de overige antidiscriminatiewetten verbiedt de ordonnantie:

- directe discriminatie;
- indirecte discriminatie (bijvoorbeeld niet de persoon met een handicap, maar wel zijn

- assistentiehond weigeren);
- intimidatie (op grond van een beschermd criterium);
- aanzetten tot discriminatie;
- weigeren om redelijke aanpassingen voor een persoon met een handicap door te voeren.

Redelijke aanpassingen worden omschreven als "*passende maatregelen die in een concrete situatie en naargelang de behoefte worden getroffen om een persoon met een handicap in staat te stellen toegang te hebben tot, deel te nemen aan en vooruit te komen in de aangelegenheden waarop deze wet van toepassing is, tenzij deze maatregelen een onevenredige belasting vormen voor de persoon die deze maatregelen moet treffen.*"

De redelijke aanpassingen moeten wel aan bepaalde criteria voldoen:

- Ze moeten doeltreffend zijn;
- De eventuele kosten mogen niet op de persoon met een handicap worden afgewenteld;
- Ze moeten de veiligheid en de waardigheid van de persoon met een handicap respecteren;
- Ze moeten een gelijke en zo zelfstandig mogelijke deelname mogelijk maken.

3.4 Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap

Dit internationale verdrag werd door België in juli 2009 geratificeerd en is op 1 augustus 2009 van kracht geworden.

Artikel 4 bepaalt dat "*De staten die partij zijn verplichten zich te waarborgen en te bevorderen dat alle personen met een handicap zonder enige vorm van discriminatie op grond van hun handicap ten volle alle mensenrechten en fundamentele vrijheden kunnen uitoefenen. Hiertoe verplichten de staten die partij zijn zich: a. tot het aannemen van alle relevante wetgevende, bestuurlijke en andere maatregelen voor de implementatie van de rechten die in dit Verdrag erkend worden; b. tot het nemen van alle relevante maatregelen, met inbegrip van wetgeving, teneinde bestaande wetten, voorschriften, gebruiken en praktijken aan te passen, of af te schaffen die discriminatie vormen van personen met een handicap.*"

Artikel 5 'Gelijkheid en non-discriminatie' van het Verdrag herinnert aan het verbod op discriminatie op grond van handicap en "*teneinde gelijkheid te bevorderen en discriminatie uit te bannen, nemen de staten die partij zijn, alle passende maatregelen om te waarborgen dat redelijke aanpassingen worden verricht.*"

Artikel 9 'Toegankelijkheid' luidt als volgt: "*Teneinde personen met een handicap in staat te stellen zelfstandig te leven en volledig deel te nemen aan alle facetten van het leven, nemen de staten die partij zijn, passende maatregelen om personen met een handicap op voet van gelijkheid met anderen de toegang te garanderen tot de fysieke omgeving, tot vervoer, informatie en communicatie, met inbegrip van informatie- en communicatietechnologieën en systemen, en tot andere voorzieningen en diensten die openstaan voor of verleend worden aan het publiek, in zowel stedelijke als landelijke gebieden*".

Artikel 20 'Persoonlijke mobiliteit' luidt als volgt: "*De staten die partij zijn nemen alle effectieve maatregelen om de persoonlijke mobiliteit van personen met een handicap met de grootst mogelijke mate van zelfstandigheid te waarborgen onder meer door: a. de persoonlijke mobiliteit van personen met een handicap te faciliteren op de wijze en op het tijdstip van hun keuze en tegen een betaalbare prijs.*"

3.5 Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, aangenomen op 7 december 2000

Artikel 21-1 over 'non-discriminatie' van het Handvest van de grondrechten luidt als volgt: "*Elke discriminatie, met name op grond van geslacht, ras, kleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuigingen, politieke of andere denkbepelden, het behoren tot een nationale minderheid, vermogen, geboorte, een handicap, leeftijd of seksuele geaardheid, is verboden.*"

Artikel 26 over de 'integratie van personen met een handicap' bepaalt het volgende: "*De Unie erkent en eerbiedigt het recht van personen met een handicap op maatregelen die beogen hun zelfstandigheid, hun maatschappelijke en beroepsintegratie en hun deelname aan het gemeenschapsleven te bewerkstelligen.*"

3.6 Europees Sociaal Handvest, goedgekeurd op 18 oktober 1961 en herzien op 3 mei 1996

Artikel 15 van het herziene Europees Sociaal Handvest bepaalt het volgende: "*Teneinde de doeltreffende uitvoering van het recht van personen met een handicap, ongeacht hun leeftijd en de aard en oorsprong van hun handicap, op onafhankelijkheid, sociale integratie en participatie in het gemeenschapsleven te waarborgen, verbinden de Partijen zich met name dat: [...] 3. hun volledige sociale integratie en participatie in het gemeenschapsleven te bevorderen door in het bijzonder maatregelen te treffen, met inbegrip van technische hulpmiddelen, die gericht zijn op het overwinnen van belemmeringen met betrekking tot communicatie en mobiliteit en op het toegang verschaffen tot vervoer, huisvesting, culturele activiteiten en vrijetijdsbesteding.*"

3.7 Aanbeveling van de Raad van de Europese Unie van 4 juni 1998 inzake een parkeerkaart voor mensen met een handicap

Deze aanbeveling bepaalt dat (2) [...] "*alle mensen met een handicap in aanmerking dienen te komen voor concrete, aanvullende maatregelen ter bevordering van hun maatschappelijke en beroepsintegratie*" en (3) "*dat het gebruik van een ander vervoermiddel dan het openbaar vervoer voor veel mensen met een handicap het enige middel vormt om zich met het oog op hun maatschappelijke en beroepsintegratie zelfstandig te verplaatsen; dat het dienstig is dat aan deze mensen met een handicap die in het bezit zijn van een parkeerkaart voor mensen met een handicap, onder bepaalde voorwaarden en met inachtneming van de verkeersveiligheid wordt toegestaan hun auto te parkeren zonder daarna nog grote afstanden te hoeven afleggen; dat het dienstig is dat mensen met een handicap in de gehele Gemeenschap gebruik kunnen maken van de faciliteiten die door de parkeerkaart voor mensen met een handicap worden geboden overeenkomstig de nationale regels die gelden in de lidstaat waar de betrokkenen zich bevinden.*"».

4 Contactpersonen Unia

Camille Van Hove – camille.vanhove@unia.be – 02/212 30 35

Marie-Ange Vandecandelaere – marie-ange.vandecandelaere@unia.be – 02/212 30 18

Olivier Clauw – olivier.clauw@unia.be - 02/212 30 51